

# Ajankohtaista opetus- ja kulttuuriministeriöstä

Yleisten kirjastojen neuvoston kokous 9.11.2017, Porvoo

Leena Aaltonen ja Tapani Sainio

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

# Valtionavustukset 2018

- vuoden 2018 talousarvioesityksessä kirjastomomentin 29.80.30 ja rahapeliuottomomentin 29.80.52 määrärahat edellisen vuoden tasolla
- valtakunnallinen kehittämistehtävä (7 §)
  - rahoitusrakenne vuonna 2018: kifi-toiminta osana valtakunnallista kehittämistehtävää
- alueellinen kehittämistehtävä (8 §)
  - haettu kokonaissumma **2 235 706** euroa; vaihteluväli 117 500 – 398 000 euroa
  - maakuntakirjastoavustukset yhteensä vuonna 2017: **1 911 000 euroa**

# Valtionavustukset 2018

- erityistehtävät (9 §)
  - saamenkielisen kirjaston toiminta (Rovaniemi)
  - venäjänkielisen kirjaston toiminta (Espoo)
  - monikielisen kirjaston toiminta (Helsinki)
    - asiantuntijaksi monikielisessä kirjastoympäristössä, haettu  
**51 430 euroa**
- yhteispohjoismainen kirjastoautotoiminta
  - hakuaika 9.11. – 20.12.2017; n. **220 000 euroa**
- viittomakielisen kirjaston toiminta
  - hakuaika 9.11.- 20.12. 2017; **220 000 euroa**
- Kansalliskirjaston palvelut yleisille kirjastoille **994 650 euroa**

# Kansallinen lukutaitofoorumi perustettu

[http://minedu.fi/artikkeli/-/asset\\_publisher/kansallinen-lukutaitofoorumi-vastaamaan-lukutaidon-ja-lukuinnon-haasteeseen](http://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/kansallinen-lukutaitofoorumi-vastaamaan-lukutaidon-ja-lukuinnon-haasteeseen)

- Perustaja: opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen
  - ministeriön osastojen yhteinen foorumi
- Tehtävä: Laatia suuntaviivat lasten ja nuorten lukutaidon kehittämiseksi 31.8.2018 mennessä
- Toimikausi: 31.10.2017 – 31.12.2018
- Puheenjohtaja kirjailija Juha Itkonen, jäseninä 35 kirjallisuuden, lukemisen ja lukutaidon asiantuntijaa
- Määräraha: 1 milj. euroa



# kulttuuri

taiteilija

kärkihanke

luovuus

kehittäminen

suuntaviivat

strategia

taide

kulttuuriperintö

tekijänoikeus

rahoitus

tavoitteet



# Kulttuuripolitiikan strategia 2025

- Antaa kehykset ja suuntaviivat ministeriön kehittämis- ja ohjaukselle
- Sen avulla ministeriö jäsentää tavoitteitaan ja toimenpiteitään
- Väline, jolla kulttuurialan toimijat saavat tietoa ministeriön pitkän aikavälin ajattelusta ja joka auttaa muita kehittämään toimintaansa ministeriön kanssa yhteisiä isoja linjoja noudatellen.
- Verkossa: <http://minedu.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-263-466-5>
- Kuvaa:
  - valtion tehtävät kulttuuripolitiikassa
  - kulttuurin toimialan nykytilan ja toimintaympäristömuutokset
  - näkymän kulttuurista sekä tavoitteet vuoteen 2025
  - kulttuuripolitiikan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden
  - lähivuosien kehittämistoimia

# Toimintaympäristömuutokset

- Arvot, maut ja palveluodotukset ja –tarpeet eriytyvät
- Digitalisaatio etenee – luovat alat eturintamassa
- Kulttuurin ja median kehitys kietoutuvat toisiinsa
- Globalisaatio kiristää kilpailua ja avaa mahdollisuuksia
- Julkisen talouden tila asettaa reunaehdot

”Kirjastot ehkäisevät merkittäväällä tavalla kuilun levenemistä kansalaisten digitaalisessa osallisuudessa. Monipuolisilla toimintamuodoillaan ne edistävät muutoinkin osallisuutta sekä tukevat aiempaa vahvemmin varhaiskasvatuksen, koulun toiminnan, paikallisten yhteisöjen ja asuinalueiden kehittämisen tavoitteita.”

# Näkymä kulttuurista ja kulttuuripolitiikasta Suomessa v. 2025 1/2

- Kulttuurielämä on monimuotoista
- Kulttuuri kehittyy kansainvälisessä vuorovaikutuksessa
- Luovaa työtä ja kulttuuriperintöä arvostetaan ja niitä hyödynnetään monipuolisesti.
- Ilmaisun vapaus toteutuu.
- Suomalaiset kulttuurisisällöt ovat laadukkaita, ja ne menestyvät myös kansainvälisesti.
- Kansalaisten kielelliset ja kulttuuriset oikeudet toteutuvat, ja kulttuuri on osa kaikkien arkea.
- Taide- ja taitoaineiden opetuksella on vahva asema OPS:ssa ja taiteen perusopetus tavoittaa laajasti lapsia ja nuoria.



# Näkymä kulttuurista ja kulttuuripolitiikasta Suomessa v. 2025 2/2

- Taide- ja kulttuurialojen koulutus tukee taiteilijoiden työllistymistä.
- Sekä perinteiset että uudet (digitaaliset) välineet, alustat ja toimintamuodot ovat käytössä.
- Taiteen ja kulttuurin rahoituslähteet ovat monipuolisia.
- Taiteen ja kulttuurin vaikutukset säteilevät laajasti elämään, yhteiskuntaan ja talouteen.
- Kulttuuripolitiikka on entistä tasavertaisempi muiden politiikkaalojen kanssa.
- Yhteistyö on aktiivista muiden hallinnon- ja toimialojen sekä sidosryhmien kanssa.

**-> Monimuotoinen kulttuuri monipuolisesti käytössä**

# Kulttuuripolitiikan tavoitealueet ja tavoitteet v. 2025

- Luova työ ja tuotanto
  - Taiteellisen ja muun luovan työn tekemisen edellytykset ovat parantuneet ja tuotannon ja jakelun muodot monipuolistuneet.
- Osallisuus ja osallistuminen kulttuuriin
  - Osallisuus kulttuuriin on lisääntynyt ja eri väestöryhmien erot osallistumisessa ovat kaventuneet.
- Kulttuurin perusta ja jatkuvuus
  - Kulttuurin perusta on vahva ja elinvoimainen.

# Lähivuosien kehittämistoimista

”Tiedon ja kulttuurin saatavuutta edistetään, kansalaisyhteiskuntaa ja yhteiskunnan demokraattista kehitystä tuetaan.

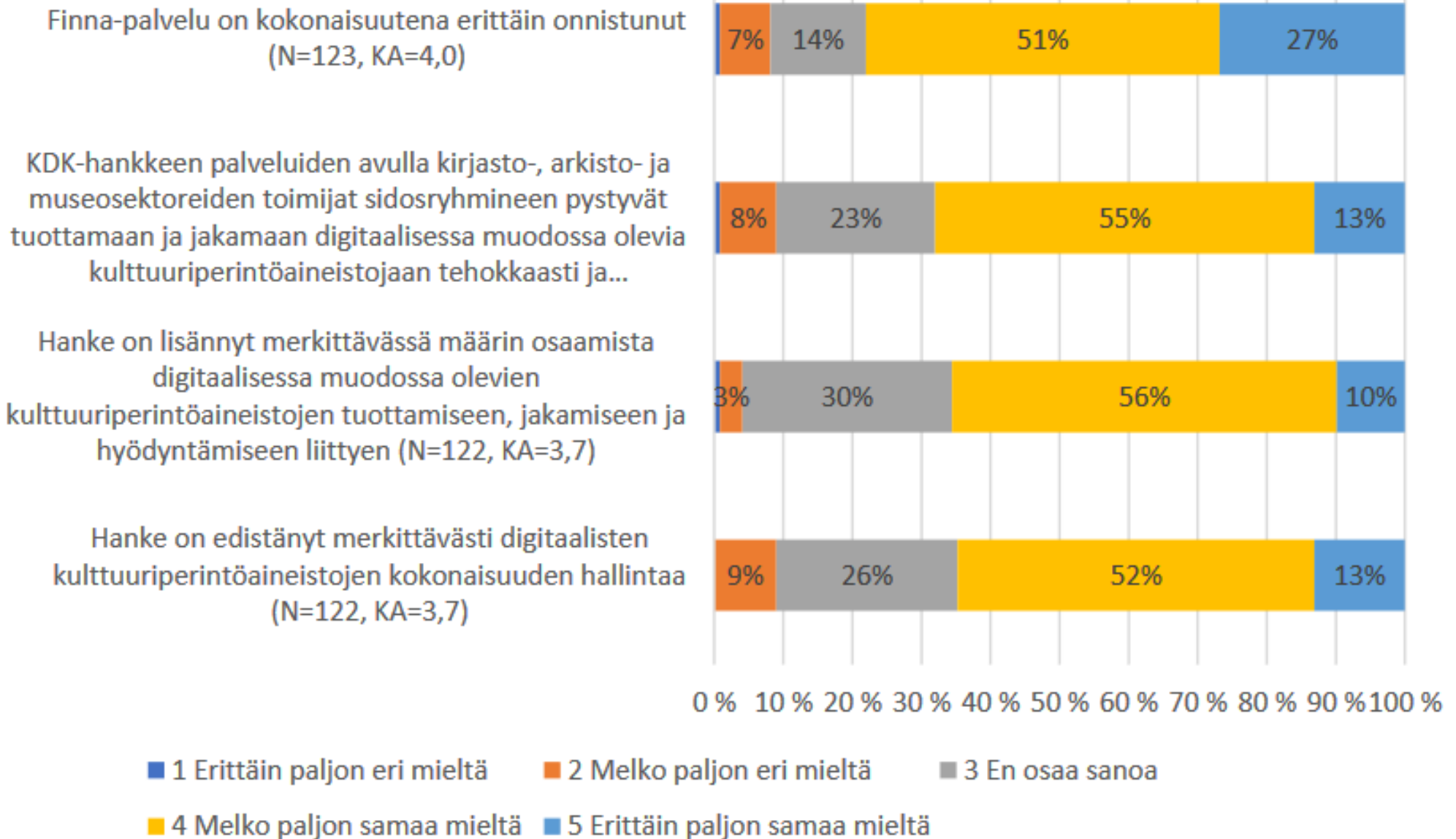
Yleisiä kirjastoja kehitetään uuden kirjastolain tavoitteiden mukaisesti: kirjastojen maksuttomuus ja niiden lähipalveluluonne säilytetään, kirjastoja kehitetään avoimena, oppimisen, harrastamisen ja kansalaistoiminnan tarpeita tukevin tiloina sekä digitaalista tasa-arvoa turvaavina toimijoina.”



# KDK-hankkeen päättymisen ja toiminta siitä eteenpäin



# Hankearvioinnin (Tempo Economics) tuloksia



# OKM:n ATT- ja KDK-toimien yhdistäminen

- KDK- ja ATT-hankkeet päättyvät vuoden 2017 lopussa.
- Hankkeiden tuloksia hyödynnetään osallistavan, innovatiivisen, vuorovaikutteisen ja avoimen tutkimustiedon ja digitaalisen kulttuuriperinnön **toimintapolitiikassa**, jonka **visiona** on:

*Mahdollistetaan ihmisten ja yhteisöjen vuorovaikutukselle ja osallisuudelle tieteessä ja kulttuurissa perustuva, demokraattinen, monimuotoinen ja menestyvä yhteiskunta.*

# Toimintapolitiikan kautta kehitetään osallisuutta ja vuorovaikutusta

OKM edistää:

- digitaalisten palvelujen osallistavaa kehittämistä ja yhteentoimivuutta sekä digitaalisten sisältöjen tuottamista ja hyödyntämistä kulttuuri-, tiede-, tutkimus- ja koulutuspolitiikoissa
- toimijoiden keskinäistä vuorovaikutusta, vertaisoppimista ja yhteistoimintaa tukevien rakenteiden hyödyntämistä
- yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa niiden toimialoilla avoimuutta, osallisuutta ja saatavuutta laajassa yhteistyössä

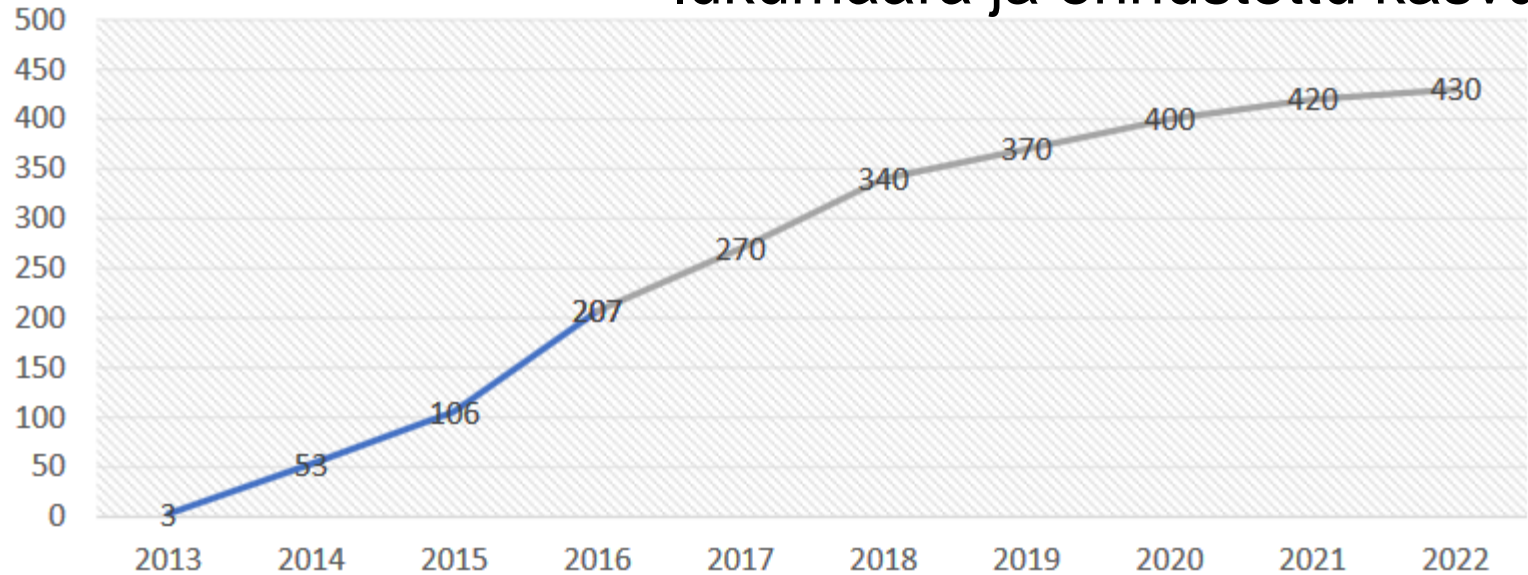
# Toimintapolitiikassa vahvistetaan toimijoiden osaamista ja kyvykkyyksiä

## OKM:

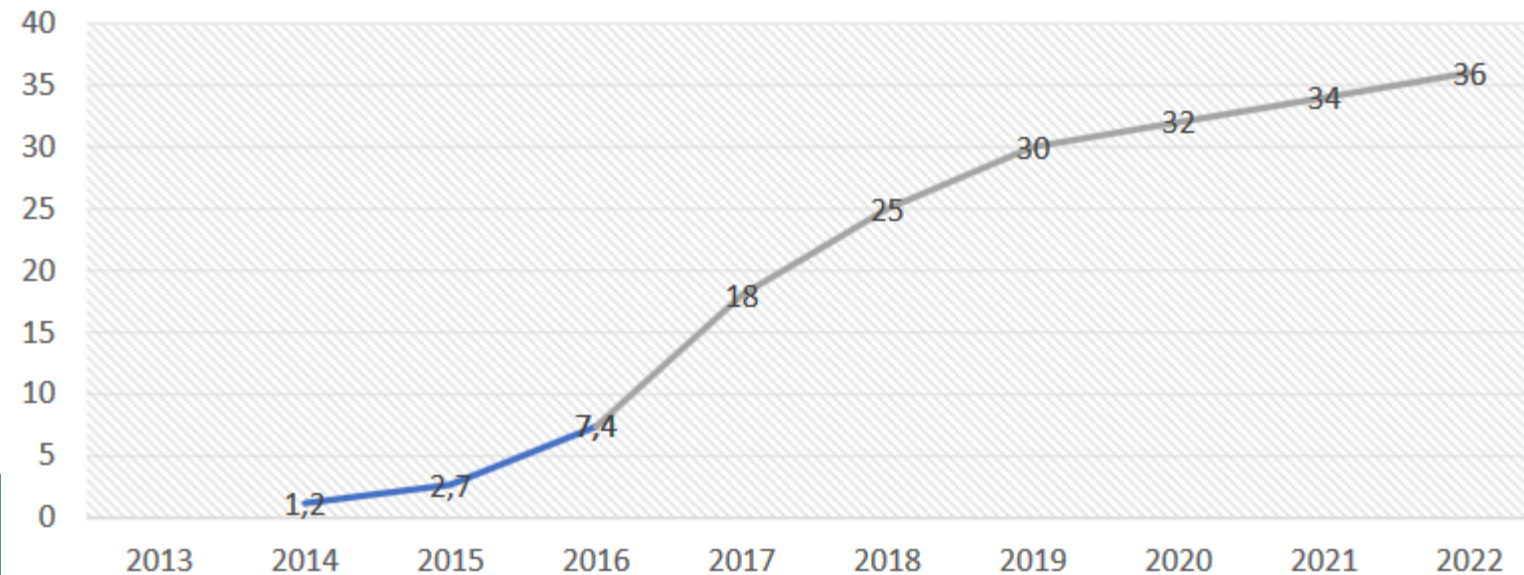
- vahvistaa hallinnonalan organisaatioiden kyvykkyyksiä edistää avoimuutta, osallisuutta ja saatavuutta (aineistot, palvelut, toimintamallit, osaaminen) digitaalisissa ekosysteemeissä
- huolehtii tiedon ja palveluiden yhteentoimivuuden ylläpitämisestä
- huolehtii siitä, että yhteisiä palveluita (mm. PAS, Finna, metatieto-, käyttäjä- ja aineistohallinta) sekä muita työvälineitä ylläpidetään ja kehitetään
- kokonaisarkkitehtuurin ylläpito vaatii jatkuvaa ylläpitoa ja OKM:n toimialan laajaa sitoutumista



# Finnaa kautta aineistojen tarjoajat, kirjastot ja museot: lukumäärä ja ennustettu kasvu



## Kaikki Finna-näkymät: käynnit ja ennustettu kasvu (milj. käyntiä/v)



# Käynnistynyt selvityshanke: Digitaalisuus kulttuurialan toimijoiden yleisötyössä

- Kartoitetaan kulttuuritoimijoiden käytäntöjä, haasteita ja tarpeita digitaalisessa yleisötyössä
- Selvitetään, miten voidaan lisätä yhteistyötä ja tukea kulttuuritoimijoita
- Tulossa: loppuvuodesta verkkokysely kulttuurilaitosten, myös kirjastojen, vastattavaksi
- Alkuvuodesta kooste kyselyistä ja johtopäätökset selvityshankkeesta

# Kiitos!

[leena.aaltonen@minedu.fi](mailto:leena.aaltonen@minedu.fi)

[tapani.sainio@minedu.fi](mailto:tapani.sainio@minedu.fi)